

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Бойко Юлія Володимирівна

студентка 2 курсу факультету міжнародної торгівлі та права
Державний торговельно – економічний університет

У сучасному світі, що характеризується безперервними технологічними зрушеннями, посиленням глобальної конкуренції та зростаючими вимогами споживачів, інноваційна діяльність перетворилася на ключовий чинник забезпечення сталого розвитку підприємства. Інновації переходять з елементу модернізації в необхідну передумову ефективного функціонування підприємства. Вони впливають не лише на внутрішні виробничі процеси, а й на позиції підприємства на міжнародному ринку. Сучасне підприємство не може гідно конкурувати без оновлення технологічної бази та запровадження нових технологій.

Поняття "інновація" означає нововведення, тобто впровадження нових форм організації праці й управління в систему підприємницької діяльності; це використання в тій чи іншій сфері суспільної діяльності результатів інтелектуальної праці, технологічних розробок, спрямованих на удосконалення соціально-економічної діяльності [1]. Це дозволяє підприємствам адаптуватися до умов нових ринків, підвищувати якість та зменшувати витрати, що призводить до підвищення економічної ефективності.

Інноваційна діяльність спрямована на практичне використання наукового, науково-технічного результату та інтелектуального потенціалу для отримання нової, радикально поліпшеної продукції, технології її виробництва, організації праці, системи управління з метою підвищення конкурентоспроможності та зміцнення ринкових позицій підприємства. Інновації прийнято розглядати як основний фактор, що забезпечує зростання і процвітання підприємства. Основними цілями інновацій є мінімізація собівартості продукції (послуг) та підвищення її конкурентних переваг [2].

Водночас інноваційна діяльність не є лише модернізаційною опцією, а — ключовим фактором підвищення ефективності підприємства. Зокрема, згідно з результатами дослідження, опублікованого в *Eurasian Business Review*: «Відповідно до нашої другої гіпотези (H2), ми показуємо, що фірми, які заявили в опитуванні про впровадження продуктивних інновацій, мають вищу ймовірність підвищення ефективності. Ці докази є вагомими для фірм виробничого сектору та лише слабо представлені для фірм, що належать до сфери послуг. Ми також виявляємо, що продуктивні інновації важливі для ефективності прибутку високотехнологічних та наукоємних компаній, тоді як для довгострокових та менш знаннево значущих фірм вони мають тенденцію знижувати її» [2].

Згідно з останніми даними Євростату, 51% усіх підприємств у ЄС повідомили про певну форму інноваційної діяльності протягом 2020–2022 років. Це включає впровадження інновацій, які позитивно вплинули на продуктивність і рентабельність підприємства. Зокрема, великі підприємства з 250 і більше працівниками частіше займалися інноваційною діяльністю (78%), ніж середні компанії з 50–249 працівниками (64%) та малі підприємства з 10–49 працівниками (47%) [3]. Це свідчить про залежність між інвестиціями в інновації та конкурентоспроможністю на ринках. Підприємства, що активно впроваджують інновації, мають більше шансів адаптуватися до змін ринку, підвищувати ефективність та зміцнювати свої позиції на міжнародному рівні.

У підприємства основними сферами інноваційної діяльності є розробка нових продуктів, вдосконалення технологій виробництва та управлінських процесів. Це дозволяє підприємству не лише оптимізувати свої витрати, а й підвищити якість

продукції, що зміцнює його ринкову позицію. Ключовим індикатором економічної ефективності інновацій є підвищення фондовіддачі, зменшення собівартості продукції, оптимізація виробничих витрат та зростання чистого прибутку, що є прямим свідченням успішності впроваджених інноваційних рішень.

Отже, інноваційна діяльність є не лише способом модернізації, але й стратегічним інструментом підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємств.

Список використаних джерел:

1. ЦИЛЮРИК Г. Інноваційна діяльність в умовах економічної конкуренції - Облік і фінанси АПК: освітній портал. URL: <https://magazine.faaaf.org.ua/innovaciyna-diyalnist-v-umovah-ekonomichnoi-konkurencii.html> (дата звернення: 18.05.2025).
2. D'Este, P., Rentocchini, F., & Vega-Jurado, J. (2022). Do innovation and financial constraints affect the profit efficiency of European enterprises? *Eurasian Business Review*, 13, 57–86. <https://link.springer.com/article/10.1007/s40821-022-00226-z>. (дата звернення: 18.05.2025).
3. More than half of EU businesses are innovation-active. Language selection | European Commission. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241129-1?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 18.05.2025).